

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

CADA NÚMERO 5 CENTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITG, NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:
Fòra de Barcelona, cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50.—EXTRANGER, 2'50

LA SETMANA Commentaria

ESTEM com estavem: Africa, Africa, Africa... La flauta de la política no sona més que per aquet forat.

Fransa, que, continguda de moment, no sabem si per les suposades *observacions* d'Alemania o per la preocupació dels seus disgustos interns, semblava dies enera haverse moderat bona cosa, torna altra volta a les *andadas* y considera que es d'absoluta precisió anar al Marroc a socorre an en Muley-Hafid, sítia a Fez per quatre *kàbilés* desgraciadament sense vergonya y afortunadament sense artilleria.

A Tolon no's parla més que d'embarcs de tropes destinades al litoral africà. El dimars comensaren ja a marxar 4.000 homes, que aniran a la Chauia, regió ocupada temps hà, com sab tothom, pels francesos.

Y de l'actitut d'Espanya en tot aquet trafec què?

Si hem de creure an en Canalejas, la nostra situació està perfectament definida.

«Res de lo que sobre la qüestió d'Africa asseguren els periodics es veritat»—ha dit el president del Gabinet.

«Nosaltres anar allà a remolc dels francesos!... Quin interès ens ho aconsellaria?... Fransa, lluny de proposarnós la formació d'un exercit mixte pera invadir el Marroc, s'ha limitat a dirnos que estiguéssim alerta per si l'agitació de l'interior de l'imperi repercutia en el Rif. Aquesta, doncs, serà, en tot cas, la nostra única feina: conservar l'ordre en les nostres plasses y posicions. Això y res més.»

Confirmant aquet criteri, però apoiantlo ab consideracions d'una índole especialíssima, un periodic de Madrid, sempre ben informat, escriu lo següent:

«Si á tontas y á locas empezamos á mandar gentes y dinero á Africa, estamos perdidos, y eso es lo que ansian nuestros cariñosos vecinos.»

«Sabe muy bien Francia que mientras ella tiene en Casablanca 4.500 hombres y ha gastado en cinco años 73 millones, ó sea 15 millones al año, que en un presupuesto de 4.000 es una insignificancia, nosotros tenemos entre Melilla y Ceuta 40.000 hombres, y en dos años hemos gastado 150 millones, carga tan abrumadora para la situación económica de España que ha de producir una explosión á la larga.»

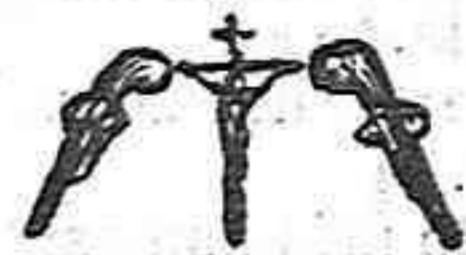
«Por eso nos empujan á nuevos gastos, á nuevas expansiones territoriales; porque saben que es la manera segura de sumir al país en el descontento y la anarquía.»

«Por eso la política del Gobierno podría reducirse sencillamente á ir después de Francia, pero jamás antes...»

Llegint aquestes observacions, el pensament, intrigat, fonamentat intrigat, vola, vola y pren extranyos giros...

Quines sorpreses ens reserva la com qui diu apenes encetada qüestió del Marroc?...

PIF-PAF

reclam que li procuren semblants mascarades. Oh Voltaire! çont es la teva grossa y sana riassa?

**

Jo he volgut fer, com els altres, els passats dies, les meves petites lectures de Setmana Santa; y una tarda, obrint a Sant Mateu, vaig perdre'm en una meditació sens fi sobre aquets versicles, que són els 59 y 60 del capítol XXVI:

«59. Y els prínceps dels sacerdots, y els vells, y tot el Consell, cercaven algun testimoni fals contra Jesús, pera entregarlo a la mort.
»60. Y no'l trobaven; encara que molts testimonificadors falsos acudien, no'l trobaven; però, a la fi, en comparegueren dos...»

Mentres això llegia, traversaven els carrers de tota Espanya negres processons que volien commemorar aquell assassinat jurídic (que no era error segons la legislació vigent aleshores); y jo pensava en el sarcasme sacríleg de tal profanació: les turbes y el Sanhedri s'inclinaven una volta més davant Jesús, afectant reverencies, y deien irònicament: «Salut, Rei dels Jueus! Salut!...»

**

Arriba el correu de Madrid, desplego els diaris. En Maura ha fet declaracions a un periodic estranger, *Il Giornale d'Italia*. Unes declaracions d'en Maura, a un orgue estranger, vetaquí una cosa interessant y extranya; perquè en Maura sab ben be que l'extranger està compost de canalles que gosaren alçar un crit contra el seu govern il·lustríssim de la repressió, y no sembla que en Maura hagi de tenir cap interès en dialogar ab ells...—De totes maneres, veiam què diu...—Té: parla de la qüestió Ferrer...—Admirable!

«La ley militar es severa? ¿Es bárbara?»

Els drames del treball

Catàstrofe ocorreguda el dimecres al carrer de Carrera, aont, al caure la paret d'un diposit de carbó, ocasionà l'enfonzament d'un magatzem de borra, quedant sota les runes dues dones mortes y quatre treballadors ferits.

La revolució mexicana

PORFIRI DÍAZ

President de Mexic que, últimament reelegit, per setètima vegada des-empunya aquet carrec.

FRANCISCO MADERO

Jefe de la revolució y aspirant a substituir al general Díaz en la presidencia de la República.

¿Es anticuada? Pero ¿no es mayor barbarie el matar en Barcelona, durante la semana trágica, á más de 400 personas, violando monjas y quemando conventos?»

Ja ho veieu. Lectors ¿trobeu vosaltres mateixos el calificatiu apropiat pera semblants paraules? Seria precís que'ns posessim massa seriosos. Veiam: ¿de quines 400 persones parla el senyor Maura? ¿Es que vol dir que la repressió va ésser brutal, sangnanta?—Ah, no! La cosa es ben clara. El senyor Maura, sabent que parlava a un estranger que no havia de comprovar la veritat de tal afirmació, va insinuar en la conversa aquella xifra, 400, a fi de que les víctimes de la repressió, els mateixos revolucionaris morts en els carrers de Barcelona, apareguessin a l'extranger com a víctimes de la brutalitat revolucionaria. Exactament lo mateix va fer el director de l'innoble periodic *ABC* en un telegrama dirigit igualment a la premsa estrangera, perquè tant en Maura com en Luca de Tena comprenien que sols desvirtuant la veritat dels fets podrien justificarse un poc als ulls d'Europa. Es lo mateix que si's processés a l'interfecte, perquè sense ell no hi hauria hagut homicidi! El senyor Maura, al dir aquestes paraules, sabia perfectament que mentia. Y si no, que'ns ho demostrí.

Seria precís dispondre dels mateixos medis de publicitat pera fer conèixer a l'extranger la mentida d'aquelles afirmacions, fins avui no negades pel senyor Maura. Això bastaria pera inhabilitarlo perpetuament, en un país que tingues amor propi, conciencia de pública dignitat. Perquè quan els governants menten, tot el país, si no protesta, participa de la seva mentida.

Y no parlo de lo de violació de monges, fals igualment, com ja tothom sab.

«Els antecedents són normes de judici, y poden motivar una condemna.» Aquesta monstruositat jurídica va ésser dita en el Congrés espanyol pels conservadors, ab assentiment exprés dels nostres regionalistes...

Y nosaltres qui creïem que precisament la Bastilla havia estat presa pera fer prevaleixer lo contrari! Nosaltres qui creïem que la diferencia estricta entre el règim antic y el modern consistia en la plenitud d'aquell principi massa oblidat: «Tot acusat es innocent mentres no's provi lo contrari!»

Si jo no ho digués, aquesta paraula no pronunciada se m'indigestaria o m'ennuegaria: jo crec que'ls republicans obraren malament, al final del darrer debat, no fent votar la proposta de revisió del procés Ferrer, y més encara, l'exigencia de responsabilitats al govern Maura. Això darrer, sobre tot, era el fi primordial de la discussió. Si un govern sab, ab la forsa d'un precedent, que la seva gestió ilegal pot costarli l'inhabilitació perpetua pera tornar a governar, això serà una garantia forta pera la seguretat dels ciutadans. Inversament, si un govern sab que la gran massa, per ésser carn de tirania, veu ab indiferencia o ab aprovació la crudel ceguera y l'injusticia governamentals, aleshores l'arbitrariedad del poder executiu no tindrà límits.

Y que no se'm surti una vegada més ab l'inhibició del govern respecte a la repressió judiciaria dels fets de Juliol. El mateix Maura, immediatament després de la revolució, y dir que'l castic seria tan sever que'l recordarien quatre generacions. Això prova clarament que ell podia dirigir, regular y graduar aquell castic.

A Espanya, en mitg d'una sèrie d'irresponsabilitats, infalibilitats, intangibilitats, inviolabilitats, etc., hi ha una ben constitucional y exigible responsabilitat: la dels ministres. Y la mostra ben explícita de que la repressió d'un moviment revolucionari serà més o menys dura segons sia la naturalesa més o menys lliberal del ministeri, està en que'l govern Maura va tombar del poder a conseqüència d'aquella repressió, y la repressió va dulcificarse y els fusellaments acabaven tot seguit que va pujar el govern Moret, encara que les noves representacions de l'autoritat a Barcelona no's caracterissessin precisament per una fama de suavitat o de dolçura...

¿Que's proposaven els republicans reduint a dos extrems els quatre que comprenia la nostra vindicació de justicia? Si's proposaven atreure vots no republicans, varen equivocar-se iltimosament; y si creien que algun republicà no hauria votat en favor de la revisió y contra en Maura, aleshores ab més motiu havien de mantenir ben íntegres els quatre extrems de la proposició (revisió del procés, responsabilitat del gabinet Maura, reforma del Codic de Justicia militar y abolicció de la llei de jurisdiccions); perquè del debat n'hauria sorgit una ben sana depuració, y els indignes de dirse republicans, si es que n'hi havia, s'haurien desenmascarat en ple Parlament. La qüestió Ferrer, com a Fransa la qüestió Dreyfus, es ja avui una pedra de toc pera conèixer el fons íntim de les conviccions, el valor dels temperaments, el grau de lliberalisme de les personalitats.

GABRIEL ALOMAR

PÀGINES VIVES

Comitès de familia

Don Alejandro no para. Ara està organisant en totes les poblacions d'Espanya, siguin grans, siguin petites, això que ell ne diu el *seu partit*.

Y ¿saben com se les arregla? Busca en cada localitat—el diable sab per quins medis—un veí qualsevol que's presti a desempenyar el paper de President, y li dona l'encarrec de constituir un Comitè lerrouxista. Naturalment, com de lerrouxistes, per fortuna, no a tot arreu n'hi ha, en molts pobles, el designat, pera quedar be ab el quefe, no té més remei que formar una llista ab els noms d'uns quants parents seus y, amunt; qui més hi sapigui, que més hi digui.

Aquesta es la única explicació de que en *El Radical*, de Madrid, orgue oficial de la colla, hi apareguin de tant en tant comitès constituïts com, per exemple, el de Vergel, en el qual hi figuren les següents persones:

Vis-president: Joaquim Rodríguez Cabrera. Secretari: Joan Rodríguez Cervera. Vis-secretari: Joan Rodríguez Estarca. Tresorer: Josep Rodríguez Cabrera. Vocal: Francisco Rodríguez Cabrera. O com el de Setla y Miranda, aont s'hi veuen:

President: Joan Torrens Perelló. Vis-president: Sebastià Torrens Perelló. Comptador: Sebastià Torrens Salort. O com el de Sanete, que apareix constituït en aquesta forma:

President: Vicents Mut Llopart. Vis-president: Miquel A. Llopart. Secretari: Gabriel Llopart Mut. Comptador: Ricard Llopart Mut. Vocal: Josep Mut Llopart. Y el caudillo, tan tranquil.

Tan tranquil, que de lo que un altre'n diria, modestament, «colecció de fulles del padró de veïns», ell s'atreveix a dirne «organissació del partit radical».

Y lo més graciós no es que ell ho digui, sinó que hi hagi papanates que s'ho creguin.

Si en Ricard de la Vega fos viu, potser d'això'n faria un sainet, que podria titularse:

«Un partido en el papel, o los comités de don Alejandro.»

Seria allò que se'n diu una comedia de molta risa.

ADAM ASTOR

La qüestió del Marroc

Davant del perill

Tenim la convicció de que, si el poble no ho evita, aviat Espanya haurà comensat al Marroc una nova aventura. El conflicte pot esclatar més aviat o més tard. Però no creiem que's fassi esperar gaire. Tot fa suposar que, si no esclata aquesta primavera, esclatarà a l'istiu.

Ens sembla que, preveient això, caldria desde ara que'ls homes capdavanters dels partits populars emprenguessin la tasca d'enterar al poble de la qüestió del Marroc. Si ells mateixos no n'estan prou enterats, que's prenguin la molestia d'estudiarla, puig es intolerable que davant de qüestions tan greus y menassadores com aquesta hi hagi diputats y prohoms que no sapiguen de que va. Es en els *leaders* un dever civic y un cas de conciencia exposar al poble, ab l'autoritat que'l prestigi polític dona, a aquest conflicte africà de tràgiques perspectives.

Aquí hi ha, per exemple, un senyor Lerroux que diu: «Estarem a l'espectativa. Segons lo que'l Govern fassi, farem nosaltres.» Està be. Però, mentres tant, ¿perquè's deixi a la massa de ciutadans en l'ignorancia y en la confusió respecte al problema del Marroc? ¿Quina política es aquesta y quins polítics son aquets, que en comptes de precisar la seva actitud y la seva opinió davant d'eventualitats previstes, no defineixen clarament la una ni l'altra ab l'excusa d'esperar els esdeveniments?

D'un moment a l'altre pot sobrevenir la derrota del Soldà. Es segur que, en aquet cas, els francesos intervindran dintre la seva zona d'influencia. ¿Què ha de fer aleshores Espanya? ¿Ha de limitar-se a pendre precaucions en les possessions espanyoles del nord d'Àfrica? ¿Ha d'aversar fóra dels límits de les seves classes, anant, per exemple, fins a Tetuan? ¿Ha de desembarcar forces en algun dels ports inclosos en la zona d'influencia espanyola? Aquets són els termes del problema, per lo que's refereix a l'acció immediata d'Espanya, si s'ensorra la sobirania de Mulei Hafid.

Valdria la pena d'examinar aquets punts, relacionantlos ab l'estat interior del nostre país, ab les possibilitats majors o menors del seu desenrotllament comercial al Mogreb, ab l'aptitud colonisadora d'Espanya, ab la situació internacional. Perquè aquí no són solament els governants els qui caminen d'esma en la qüestió del Marroc, sinó també els partits d'oposició. Y es molt trist això de que un problema en el qual ens hi va la sang y la riquesa no sigui estudiat y conegut més que per mitja dotzena de polítics y escriptors, mentres els demés esperen tragedies a fóra y tragedies a dintre ab una indolencia de mussulmans.

FULMEN

A sigut de bon grat?... ¿Ha sigut apretat per les circumstancies, més difícils y embrollades a cada moment? Signi per lo que sigui, lo cert es que en Canalejas, que dies enrera semblava ti-

rar una mica lluny el retorn a la normalitat parlamentaria, ha determinat obrir altre cop les Corts el dilluns, dia 8 del vinent Maig.

Es lo millor que pot fer el Govern. Si barca parada no guanya nolit, Parlament tancat de ben poc serveix a la nació que'l «disfruta».

—A Alemanya—ha dit un orador en el Congrés Regional d'Ateneus celebrat aquets dies a Reus, y que per cert ha alcanzat el brillant exit que nosaltres li anunciavem—a Alemanya la gent està acostumada a que l'Estat ho fassi tot.

Baix aquest aspecte, aquí estem molt per damunt d'Alemanya.

Aquí la gent vol que l'Estat ho fassi tot. Y l'Estat, en justa correspondencia, espera que tot ho fassi la gent.

Y, es clar, ningú fa res.
Y así se pasa la vida,
y así se viene la muerte...

Aplassat per causes agenes a la voluntat dels organisadors, es decididament avui dissabte, dia 22, que tindrà lloc el banquet ab que el Circol Republicà de la plassa del Teatre obsequia als redactors del diari *La Publicidad* y al seu director, nostre bon amic el senador per Lleida, don Emili Junoy.

Com ja deixem en l'últim número, l'acte se celebrarà en el restaurant «La Terrasse» y comensarà a les nou del vespre.

Són interessants les manifestacions que sobre el vinent Primer de Maig ha fet el jefe del partit socialista obrer y diputat per Madrid don Pau Iglesias.

La Festa del Treball—ha dit el *leader* de les classes proletaries—tindrà, en sa part externa, el mateix caracter que'ls anteriors Primers de Maig, però aquest any oferirà una novetat importantíssima, doncs estem disposats a dirigirnos al Govern demanantli tres coses:

La revisió del procés Ferrer.

La derogació de la llei de Jurisdiccions.

Y que no's vagi al Marroc a fer guerra de conquista.

N'hi ha prou ab la simple exposició d'aquestes tres demandes pera ferse carrec de la seva alta transcendencia.

Dos morts y quatre ferits!...

Ab aquesta concisa frase, barreja d'oració fúnebre y cura antissèptica, ha donat compte la premsa local de l'horrible succés ocorregut el dimecres al matí al carrer de Carrera, prop del Paralelo.

El carbó d'un magatzem, indubtablement mal instalat, fa caure ab el seu pes una paret que, al derrumbarse, arrastra el sostre y colga als treballadors d'una fàbrica veïna.

Dues pobres obreres són retirades mortes; quatre operaris sufren lesions més o menos graves.

¿Responsabilitats?... Ningú'n diu res.

Dos morts y quatre ferits!...

Y... se continuarà.

Se continuarà, probablement en les mateixes circumstancies, les matelxes víctimes y la mateixa impunitat.

Segons sembla, alguns bons republicans han interrogat a don Rodrigo Soriano sobre les causes que podrien induirlo a no desemmassar an en Lerroux, com el diputat per Madrid havia promès ferho poc abans d'obrirse les Corts el 6 de Mars.

Y el batallador diputat, comprenent que la cosa mereixia, en efecte, una explicació, ha contestat, o ha fet contestar, desde *España Nueva*:

«Nos preguntan algunos amigos por qué Soriano no exigió á Lerroux que justificara su conducta política. Pues porque Ferrer estaba por medio.

«Cuando el señor Lerroux quiera le contestará el señor Soriano, manteniendo cuanto ha escrito.

»Del señor Lerroux depende.»

Ah!... Si es de don Alejandro que depende el seu desemmassament, ja podem comensar a assentarnos.

¡No va poc llarg!...

A Fransa estan excitadíssims perquè s'ha tornat a descobrir que—com en temps del president Grévy—hi ha personatges oficials que venen creus.

Però ¿es possible que encara hi hagi gent que's gasti quartos ab això?

Aquí'n tenim una pila que de bona gana els les donarem de franc.

Per exemple:

La creu del Banc.

La creu del clericalisme.

La creu de la Tabacalera.

La creu de la...

Vaja, una barbaritat de creus, si la una grossa, l'altra més.

Y totes d'allò més llampantes.

Garriguella, 14 d'Abril.

Si la justícia divina es conseqüent, el mossèn d'aquet poble no té perdó.

L'acte que condemnà a Judes a ocupar una celda perpetua en los antrós profundos del inferno se repeteix aquí tots els anys corregit i augmentat, ja que Judes se vengué solament a Cristó i el rector que patim se ven, ademés, a la Mare de Deu i a tots els aparells de la passió.

El dijous-sant per la tarda, a la plassa pública i davant d'un públic que riu i bromeja (no volem saber de què) són subastats els dits atribuïts, essent els millors postors els qui, ab gran satisfacció del mossèn els passen en les professors del dijous i divendres.

Aquet fet de simonia a nosaltres no'ns estranya, perquè coneixem el personal i sabem que són uns Judes en tots els sentits i acepcions que a la paraula se li donen.

Castelló d'Ampúries, 12 d'Abril.

Degut a l'horrendo crim de guanyarse la vida honoradament ab el seu ofici, o sigui degut a haver amenisat les ballarugues que aqueixa Quaresma ha organitzat el nostre jovent, ha vingut el rompiment de relacions dels músics d'aqueixa vila ab el nostre senyor rector; doncs be, el que no cab en pell de tot lo succés es el pare de l'orgue, mossèn Graella, que desde que'ns arribà an aqueixa vila s'ha cregut que era a les Pampes i que'l millor medi de fer meritis y guanyar la gloria del cel era acaparar tresors y més tresors; de lo que esdevingué que inicià una tan marcada competència ab el seu organillo en les funcions que hi entrava música, que paulatinament anà substituint els músics hasta que a l'últim, ab els fets passats, ha lograt els seus fins; per lo que no hi ha que dir la satisfacció que vessa de per tot arreu; encara que's diu que hi ha més d'una beata que anyora les funcions alegres passades, que hi entrava música, y murmurava que ja comensèn de tenir les orelles plenes de tant d'organillo y organejo.

Sitges, 15 d'Abril.

La subscripció pública pera les obres de restauració del santuari de la Verge del Vinyet, s'ha tancat ab 1.912 pessetes, y havent sumat pessetes 4.087 els gastos de les esmentades obres, resulta un dèficit total de 2.175 pelones. No res, una friolera.

Això demostra d'una manera eloqüentíssima la religiositat del poble de Sitges, la fe vers la nostra dolça y amatíssima Mare la Verge del Vinyet, de la qual tants favors y miracles ne tenim rebuts. Dats aconsoledors són aquets y que exposem a la consideració y sabi criteri del nostre excels senyor rector, y també d'aquell llanüt que, ab tot y haver-se escarrassat fent de manobra, no tindrà altre remei que carregar a compte de les seves costelles el sobre-dit dèficit de les 2.175 peles que ha resultat de semblant moxiganga, perquè aquestes coses, com moltes, altres no les paga el cul del frare.

No es mala esquilada la que li han fet ni poca la llana que li han tret.

Monistrol de Montserrat, 18 d'Abril.

Els que recordem les descripcions terrorífiques, fetes pels nostres pares y avis, de les darreres guerres carlines, durant les quals se passava la vida ab sobresalt constant y tenien de sofrirse resignadament mil vituperis de part dels absolutistes facciosos, no podem deixar passar, sense la més enèrgica protesta les excursions provocatives que anyalment realisen els mocosos del requeté de Barcelona a la montanya montserratina. Cert que han substituït els fusells y les cananes per bastons y garrafetes d'anís, però no deixa de molestar-nos que entrin a la població uniformats ab les odioses boines vermelles y blanques, a sò de cornetes, ab les banderes de la flor de lis y la dels duros, pessetes y rals desplegadas y desafiant l'esperit lliberal d'aquesta vila ab crits de visca al papa-rei y a Jaume III y moris a la llibertat. Y a propòsit de tot això, ¿no hi ha autoritats, en el monastir, quan aquets infelissos celebren els seus mitins, que se'ls permeti desbarrar d'una manera tan infame, no tan sols contra el lliberalisme sinó fins con-

tra les institucions? Ab molt menos de lo que diuen ells, els anarquistes, els sindicalistes y els republicans, se guanyarien una barbaritat d'anys de presiri. ¿Es que aqueixa gent es inviolable? El senyor Canalejas té la paraula.

D'aquí, d'allà

—Ara, ara, quan les Corts s'obrin vindran les solucions magnes!...

Ara veurà el món l'empenta de la nostra democràcia y la manera senzilla com curo els dolors d'Espanya, aplicantli les receptes del meu radical programa. Deixeu sols que les Corts s'obrin... ¡Ja veureu quina mudansa!...

Aixís parla en Canalejas, aixís ho diu cada tarda als repòrters de la premsa que van a ferli antessala. —Ara, ara, quan les Corts s'obrin!— Y lo cert es que'l gran sátropa, a jutjar pels seus discursos de les Corts tan entusiasta, quan se veu les Corts obertes, lo que ell desitja... es tancarles.

Diu que a l'Àfrica, abans d'hora, els castanyers han fet flor; diu que han produït castanyes d'un tamany meravellós; diu que una mà misteriosa, després d'encendre uns tions, damunt d'un caliu magnífic hi ha tirat una porció de castanyes de les grosses, les més grosses del Marroc; diu que's veu que ja són cuites, doncs escampen una olor sumament apetitosa, però—aquí està la qüestió— diu que ara tothom pregunta: —Bueno, ¿y qui les treu del foc?

Emigrant que vas a Amèrica fent un gesto lleig a Espanya, estableixte allà ont tu vulguis, ja t'asseguro desde ara que podras menjar bons talls, podras guanyar molta platá, podras fins conquistá honors, y tenir cotxe o tartana, però mai—recòrdaho be— mai en ta adoptiva patria estaras tan divertit com estem aquí nosaltres.

Desapareix la Quaresma, el peix queda arreconat

y ¡oh casualitat estranya! ara s'ha apujat la carn.

Quan sent a dir que'ls francesos volquen del xampany les tines, y trenquen milions d'ampolles, y destrueixen les vinyes y calen foc a les caves d'en Moët y de la Viuda, quan sent aquestes histories, en Codorniu ¡còm deu riure!

Jo sé una cansó africana una cansó espantant... El meu gust, lectors caríssims, ara que estic desvagat, fora fértela coneixer, ab els seus giros estranys, dintre'ls quals sembla que hi dansa la musa internacional. Però no..., no goso. Temo que al sentirmela cantar sortirà el fiscal d'impremta ab el llapis roig alsat, y a les tres o quatre notes me farà desafinar.

C. GUMA

¿TAMBÉ ES COSA DE ROMA?

Després de les trifulgues passades, dels compromisos y els trastorns proporcionats an en Canalejas, eren molts els que creien de bona fe que'l dia que en Cobián deixés d'una vegada el ministeri que en malhora li confiaren, sabria anarse'n a casa seva, y en l'amor dels seus, expiar els seus erros y les seves culpes. Ja hem vist com els tals s'han emportat el més horros de tots els xascos. Després d'haver soliviantat a mitja Espanya ab els seus projectes hisendístics, en Cobián, que com a fresc y desaprensiu no enveja res al més pintat, s'ha apoderat de la direcció del Banc d'Espanya, qui sab si pera no fernos quedar malament a nosaltres, que tants cops havíem dit qui era el ministre d'Hisenda de la mena dels inamovibles.

Que la seva gestió en la direcció del Banc transcorri més pacífica y profitosa que ho sigui al ministeri es lo que s'ha de desitjar; aspiració aquesta problemàtica tractantse de qui, com el nou director, té la mania de ficarse en tot, y la virtut de no tocar res que no ho esguerri. La veritat oficial, que desgraciadament sabem massa com les gasta, cobrí la retirada d'en Cobián ab el mantell desacreditat de la manca de salut, circumstancia que impideix al senyor Cobián dedicar-se a un treball excessiu, com el que'l desempenyó d'una cartera suposa. Quants estem en el secret sabem prou que la seva cai-

guda com a ministre era cosa irremeiable, y que, apart dels seus escrupols religiosos, contribuí a ferli abandonar la cartera, a la que tan aferrat se mostrava, lo desastrós de la seva gestió.

Ministres de la mena que ho sigui el constitueixen pera'l país que's veu obligat a sopor- tarlos la més grossa de les plagues. El millor merit del seu pas pel govern consistí en augmentar considerablement els gastos d'un pressupost ja prou crescut, sense que noves necessitats justificassin les seves mides. El seu projecte de 85 milions, ab que pretenia gravar al contribuïent, y que tan formidables protestes aixecà, quedarà en l'història de l'administració espanyola com un dels trets més característics. Home d'una lleugeresa inconcebible, ademés, no atinà a ferse carrec de que bona part del nostre malestar economic prové principalment de l'excés de càrregues y tributs que damunt de la nació ja pesen. Perquè ha passat com a ministre, tenint en compte que la seva gestió es ja cosa d'ahir, deixem de mencionar les equivocacions que suposen l'arreglo del Deute exterior, el voler sancionar les ilegalitats y els abusos del Banc que ara presideix, y l'intent de desgravació de la sal, desgravació que no responia a altre desitg que al de donar satisfacció a uns quants particulars gallecs.

Hem de procurar que no torni. Hem de fer vots pera que's quedi a la direcció del Banc. Aixís li serà més facil reposar de les fadigues passades, y, pera no deixar en mal lloc la veritat oficial, atendre al restabliment de la seva delicada salut.

De tot temps s'havia deixat entendre que era, el carrec de que en Cobián s'ha possessionat, dels que'ls governs se reservaven pera premiar als seus servidors més fidels y decidits. Potser que per aquesta vegada s'haja trencat ab la costum, tota vegada que no encertem a veure quins poden esser els meritis y serveis de l'exministre.

A no esser que també del Banc d'Espanya ne disposi el Vaticà...

BAC DE RODA

DESVIACIONS

Una nova tendència sindicalista que ha aparegut en el moviment obrerista, y que per ara sols a Fransa ha adquirit alguna força, està menassada de desviar-se lamentablement. La campanya antidemocràtica que'ls sindicalistes han emprès menassa portarlos per camins perillosos, que sols poden portarlos a la desorientació y al fracàs.

Ara hi ha un grupu de sindicalistes francesos que fa campanya contra la massoneria y contra els jueus. Al capdavant d'aquest antimassons y antisemistes obrers hi va l'anarquista Jension, a qui s'ha afegit darrerament el famós y un xic comic Pataud. Dies enrera aquets elements celebraren un miting al qual assistiren els reaccionaris francesos, els camelots du roi, que aplaudiren amb entusiasme als oradors sindicalistes.

Nosaltres compremem que'ls treballadors no sentin grans entusiasmes per la massoneria, puig no té, específicament, cap finalitat obrerista. Comprenem també que mirin hostilment als capitalistes jueus. Però trobem incompreensible que alguns sindicalistes se dediquin, com els clericals, a combatre la francmassoneria (la qual, al cap y a l'últim, ha prestat grans serveis a la causa de la llibertat humana) y contribueixin a fomentar el brutal odi de rassa de l'antisemitisme, d'aqueix antisemitisme repugnant, inhumà, selvatge, importat de Rússia, Austria y Alemanyà a les terres franceses per Drumont.

Val a dir que la gran majoria del proletariat francès, y fins la gran majoria dels sindicalistes, han condemnat les campanyes d'en Jension y en Pataud. La C. G. T. (Confederació General del Treball) ha desautorizat als que havien usat el seu nom pera tals propagandes, y en Sebastià Faure y en Gustau Hervé han fet publicar la seva protesta.

A. ROVIRA Y VIRGILI

En plena prosperitat

—¡Que hi ha crisis de treball!... ¡Falornies!... Per lo menos, nosaltres, en l'industria llanera, no hi coneixem res.

Un xic més de pietat

Degut a causes que als tribunals de justícia correspon averiguar, novament ha sigut vessada la sang obrera, costant el fet, ademés, dugues vides ignocentes.

El fonograf del caudillo

— ¡No, no!... ¡Espanya no pot abandonar els seus drets al nord d'Àfrica!...

Dimecres al matí, y per haverse ensorrat el sostre d'un diposit de borres instalat a les antigues Hortes de San Bertran, moriren entre les runes dugues dones, una d'elles de 62 anys, ocupades en les feines del diposit de referencia, y a les quals sorprenqué l'enderrocament sense donalshi temps pera beneficiarse de la llei nomenada de *la cadira*, que'l govern d'en Canalejas acaba de promulgar.

La catàstrofe ocasionà també quatre ferits més o menos greus, sense comptar l'espant produït entre'ls nombrosos veïns y obrers acampats en barriada tan populosa com ho es la que ha sigut teatre del dolorós accident.

El jutjat de guardia va presentarse al lloc del fet, comensant a instruir les diligencies de rigor. Ab tot, no estaria de més que mentres les autoritats posen en ciar les causes de la desgracia, que lamentem com el qui més, pels facultatius municipals se girés una visita d'inspecció an aquella barriada. Les barraques destinades a tallers, els edificis de caracter provisional, els magatzems construïts a correu, abunden, per aquells volts, més de lo que fora de desitjar. Per aquet motiu dubtem

de que la desgracia del dimecres haja sorprès a ningú que conegui la vida obrera y la manera com en alguns locals acostuma a treballarse.

De desitjar seria que, com a mida de previsió y pera evitar noves desgracies, s'obligués als propietaris dels edificis quals condicions de seguretat no ofereixen les degudes garanties a posar els seus establiments segons lo que la llei y l'amor al proxim exigeixen.

Veïam si's farà aixís, o si, passada la primera impressió, quedarà el fet reduït a les proporcions d'un accident qualsevol, ab lo qual una vegada més s'evidenciaria la veritat d'aquell aforisme castellà que diu:

*El vivo al bollo
y el muerto al hoyo.*

X

El reconeixement dels drets de Catalunya y dels nostres drets individuals a la Vida, a la Prosperitat y a la Cultura, no depèn més que d'una cosa: «de que cada qual compleixi rigurosament ab el seu deber.—R. Rucabado.

A Madrid se queixen de que la carn cada dia va més escassa.

Ben al revés de lo que succeeix a Barcelona.

Aquí, si be es cert que va cara, y que, de tant en tant, fins s'apuja, cada dia abunda més.

¿Què?... ¿Que no ho volen creure?... Ah!... Ja's coneix que no freqüenten certs teatres del Paralelo.

El Govern ha promès als bilbaïns subvencionar ab tres o quatre milions de pessetes l'Exposició que en breu pensen celebrar.

¡Tres o quatre milions!... ¡Aprèta, manco!... Si els bilbaïns ens haguessin de creure, els aconsellariem que no se'n refiessin massa de les promeses del Govern.

També a la gent de Barcelona ens va prometre que'ns donaria trenta mil duros pera ajudar a sufragar els gastos de la nostra Exposició de Belles Arts.

Y l'Exposició està a punt d'inaugurarse, y per ara no hem rebut més que set pessetes y mitja.

Mentres en algunes regions de Fransa—verbi gracia la Xampanya—se les estan mesurant que es un gust, el president, M. Fallières, se passeja tranquilament pel Mediterrani.

Se veu que en qüestió de pendre's a la fresca les tragedies dels seus subdits, poca diferencia hi ha entre'ls jefes de certes repúbliques y els de certes monarquies.

¿Oí?

El doctor Laguarda va repartir, diumenge passat, estampes, diners y medalles a més de 500 minyones de servei reunides en un convent de l'Ensanxe.

Cinc centes criades que, enllepolides pel prelat, aniran ara a fer xerínola mística cada festa a la tarda.

Per Deu, monsenyor!

Això es fer competència als cinematògrafos.

Ens deia un veí de Sant Gervasi que, l'altra tarde, el pare Estebanell va obtenir un grandió exit ab el sermó de *Les set paraules*.

Les senyores, sobre tot, diu que van sortirne molt satisfetes.

Ignocentes criatures!

Entusiasmarse ab *les paraules* de mossén Pollastre!...

Li coneguessin els *fets!*

Divendres de la setmana passada va repetir-se el temporal de mar en les nostres costes, de *enyas* resultes hi va haver alguns ferits.

Alabat sia Deu.

Recordi's que divendres de la setmana passada era divendres sant.

Volem dir ab això que Nostre Senyor aquell dia era mort; per lo tant, de tot l'ocorregut durant aquelles vintiquatre hores ell no'n té cap culpa.

De la secció religiosa d'un diari local:

«Mañana se reunirán las camaristas de la Virgen de la Merced para vestir a la imagen.» M'hi jugo un peixet que les tals camaristes o *camareres* són unes senyores molt lletges.

Que en què'm fixo?

En que si valguessin una mica la pena no haurien de *vestir imatges*.

L'escena en un col·legi de monges.

—Que fora bonic—diu ignocentment una de les educandes a una amiga ja bastant espigada—que fora hermós que tots els homes siguessin angels!

—Jo be crec que ho són—respon aquesta. La prova es que tots els que m'estimaven han acabat per volar.

CORRESPONDENCIA

Cavallers: P. A. U.: Les cartes han de venir convenientment firmades.—J. E.: Farem els possibles pera complaure'l.—T. V.: Lo mateix dec dirli a vostè.—C. P.: Els seus versos són molt defectuosos, y si ho publicavem fariem un trist paper vostè y nosaltres.—P. M.: No ho trobo prou politic. No veu que'ls lectors, al jutjar el fet, donarien la raó a la *ola negra*?... Dirien: «Fort, massa poc, perquè hi anaven...» Y estarien acertats, al dirho.—M. B.: Si sobra espai y tinc temps d'arreglarla, potser sí; però no se'n refii massa.—P. M. P. (Punta Arenas): Gracies per la bona intenció, però ja n'havem publicat d'altres localitats ab el mateix ilustre personatge, y fora repetir la nota.—Vicens Lleixà: No'm convenen.—A. T.: Hi ha tantes coses a retocar que no's veiem en cor d'arreglarla.—G. S.: Procurarem satisfere els seus desitjos.—Ramon Valls: N'aprofitarem la meitat.—J. B.: No's perdrà per la voluntat, jo li asseguro.—Joan Mestres M.: La conversa es defectuosa: No's diu *preocuparse* ab sinó *preocuparse de...* Y l'anagrama es de solució conegudíssima.

—que organitzar corrides de toros.

N periodista de la Cort, en carta que ha enviat a un estimat confrare, se burla ab molt salero de l'Associació de la Premsa de Barcelona, que, imitant servilment a la de Madrid, no sab fer altra cosa—diu

—que organitzar corrides de toros. No està del tot just el periodista cortesà.

A més d'organisar corrides de toros, també saben, els *chicos* de la nostra Premsa diaria, fer altres coses.

Si ho dubta, pot preguntarho als individus del gremi que en tot el dia no's mouen de la *cuina* de la Casa Gran, olorant lo que's guisa y mirant si, ab més o menos dissimulo, els deixen sucra.